herpy

SKINKER

False Poncelet's Helmet Skink

Tribolonotus pseudoponceleti

Tribolonotus pseudoponceleti er en lille, hemmelighedsfuld skink fra Bougainville og Buka i den nordlige del af Salomon-øgruppen. Den har kølede, ru skæl og et trekantet hoved og lever under rådne stammer, som regel i par. Pasningen er næsten ikke beskrevet og bygger derfor på artens levevis i naturen og på de nære slægtninge *Tribolonotus gracilis* og *Tribolonotus novaeguineae*.

Familie: Scincidae

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**4-7 cm** snude-kloak-længde
Levetid	**10 år**
Aktiv	**Skumring og nat**
Levevis	**Jordboende**
Biotop	**Regnskov**
Sværhedsgrad	**Erfaren**

PASNING

Min. terrarie	**60 × 40 × 30 cm** L × B × H til 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**24-27 °C**
Hotspot	**27-28 °C**
Temperatur, nat	**22-24 °C**
Luftfugtighed	**70-90 %**
Vand	**Vandskål**
UVB	**Anbefalet** Ferguson-zone 1
Kost	**Insekter og orme/snegle**
Holdes	**Enkeltvis eller parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kuldstørrelse	**1 æg**
Inkubation	**65-85 dage** ved 23-27 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Ikke omfattet**
EU-bilag	**Ikke omfattet**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Arten er ikke opført i CITES eller i EU's bilag A-D, så der kræves ingen CITES-papirer. Ingen skinker står på den danske liste over dyr, som private ikke må holde (bekendtgørelse nr. 1261 af 17.11.2015).

Om arten

Tribolonotus pseudoponceleti hører til slægten *Tribolonotus*, kompakte skinker med kølede skæl og et kantet hoved. Arten blev beskrevet i 1968 af Allen Greer og Fred Parker på grundlag af over 600 indsamlede dyr. Artsnavnet henviser til, at den ligner *Tribolonotus ponceleti*; "pseudo" er græsk for "falsk".

Den er langt mindre end *T. ponceleti*: kropslængden fra snude til kloak er 26-73 mm, mens *T. ponceleti* når 116-125 mm. Halen udgør 59-65 % af totallængden, så de største dyr måler omkring 18-20 cm i alt. Hovedet er dybt og trekantet set ovenfra, og de stribede hovedskæl, de kølede ryg- og haleskæl og de forstørrede skæl på siderne og benene giver dyret et ru udseende. Fra *Tribolonotus gracilis* og *Tribolonotus novaeguineae* adskilles den ved, at rygskællene ikke har de meget store torne, og at hjelmen på baghovedet ikke rager op over nakken. I sprit er dyrene brune på oversiden og lyst gulbrune på undersiden; nogle har lyse marmoreringer og en eller to lyse vinkler på halens rod. Dyrene fra Buka er generelt lysere end dyrene fra Bougainville. Vægten er ikke dokumenteret.

Levealderen er ikke dokumenteret for arten. *T. gracilis* lever mindst 10 år i fangenskab. Arten er æglæggende, sjælden i handlen og et dyr til at se på, ikke til håndtering.

Udbredelse og levested

Tribolonotus pseudoponceleti lever på Bougainville og den lille ø Buka lige nord for, i den nordlige del af Salomon-øgruppen. Politisk hører øerne til Papua Ny Guinea. Typelokaliteten er Kunua på Bougainvilles vestkyst. Arten findes fra kystsletterne op til omkring 1200 meters højde, men oftest i lavlandet. På Buin-sletten i det sydlige Bougainville mangler den og findes kun i bjergene fra omkring 600 meters højde. Den er heller ikke fundet på Shortland-øerne syd for Bougainville, hvor den store *Tribolonotus ponceleti* lever. På IUCN's rødliste er arten vurderet som ikke truet.

> **Oprindelig udbredelse:** Papua Ny Guinea.

LEVESTED

Tribolonotus pseudoponceleti er jordlevende og meget hemmelighedsfuld. Den lever i og under rådne stammer og i nedfaldent løv i både urskov og sekundærskov, er almindelig i sumpede områder og findes også i nyryddede haver. Den foretrækker fugtige, men ikke drivvåde forhold; i bjergene lever den på de skarpe højderygge, hvor jorden er tørrere og varmere end i de skyggefulde kløfter. Den graver ikke selv, men bevæger sig gennem insektgange og hulrum i og under stammerne og har ofte jord mellem skællene. Den færdes aldrig i det åbne og er ikke fundet fremme om natten. Oftest findes en han og en hun sammen under samme stamme, nogle gange med et andet par eller et par halvvoksne dyr i nærheden. Klimaet er tropisk og fugtigt med høje temperaturer og regn hele året.

Pasning

TERRARIET

Pasningen af *Tribolonotus pseudoponceleti* er næsten ikke beskrevet. Arten lever i et varmt og fugtigt klima og skjuler sig under rådne stammer. De nære slægtninge *Tribolonotus gracilis* og *Tribolonotus novaeguineae* lever i samme slags skov og er velkendte i fangenskab; pasningstallene er lånt fra dem og tilpasset artens mindre størrelse.

Et par skal have et terrarie på mindst 60 × 40 × 30 cm, og større er bedre. Gulvarealet er vigtigere end højden, fordi arten lever helt nede ved jorden. Brug en fugtholdig, jordagtig bund af muldjord blandet med kokosfibre i et lag på 5-10 cm, og læg et tykt lag nedfaldne blade ovenpå. Halvrådne stykker træ og korkbark, der ligger direkte på bunden, efterligner artens naturlige skjul. Fjern ekskrementer dagligt, og skift bunden helt hver 3.-4. måned.

Indret med mange skjul, fx kokosskaller, korkrør og buede stykker korkbark, så dyrene selv kan vælge. Terrariet skal have god ventilation, så det kan tørre lidt op mellem forstøvningerne. Et terrarie med frontåbning er roligere end et, der åbnes ovenfra.

TEMPERATUR

Om dagen skal der være 24-27 °C i den kølige ende og 27-28 °C i et varmt skjul, og om natten 22-24 °C. Arten viser sig ikke i det åbne og soler sig ikke, men varmer sig under stammer og bark. Et varmt skjul lige under en varmepære på 25-40 W i en lampe med keramisk fatning er nok i de fleste hjem; bliver skjulet for varmt, skal pæren skiftes til en svagere. Mål temperaturen inde i skjulet med en digital føler, og brug gerne en termostat. Temperaturen må ikke komme over 30 °C.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal være 70-80 % om dagen og 80-90 % om natten, og bunden skal altid være fugtig, men ikke drivvåd; arten foretrækker fugtige, men ikke vandmættede steder. Forstøv terrariet morgen og aften, eller brug et automatisk regnanlæg, og sørg for ventilation, så luften ikke bliver stillestående. Stil en lav skål med rent vand, gravet delvist ned i bunden, og skift vandet dagligt.

Læs mere: Luftfugtighed, forstøvning og ventilation

LYS OG UVB

Behovet for UVB er ikke dokumenteret. De nære slægtninge kan klare sig uden UVB, når foderet får kalk og D3-vitamin, men et svagt UVB-lys anbefales. Brug et rør til skovarter, der lever i skygge (Ferguson-zone 1), og lad det dække halvdelen af terrariets længde med masser af skygge under. Hav lyset tændt 12 timer i døgnet, så dag og nat holdes adskilt.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

FODER

Arten æder små leddyr, i fangenskab også termitter. Grundfoderet kan være små fårekyllinger, kakerlakker, melorme, silkeorme, larver af soldaterfluen, regnorme og små snegle. Variation er vigtig. Unge dyr fodres hver dag, voksne hver anden dag, og byttedyrene må højst være halvt så store som dyrets hoved. Arten kommer frem for at æde, når der er dæmpet lys eller mørkt, så foder gives bedst om aftenen. Drys insekterne med kalk ved hver fodring og med D3-vitamin og multivitamin ved hver anden. Der skal altid stå en skål med frisk vand.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Tribolonotus pseudoponceleti er et dyr til at se på og ikke til håndtering. Bliver den afdækket, trykker den sig fladt mod jorden og bliver liggende eller kravler langsomt væk; den forsøger sjældent at flygte. Den har et skarpt syn og opdager bevægelser i et svagt oplyst rum på flere meters afstand. I naturen lever den oftest parvis, så en han og en hun kan holdes sammen. Om flere dyr af samme køn kan gå sammen, er ikke dokumenteret, så en enkelt skink eller et par er det sikreste. Giv et nyt dyr mindst to uger i fred. Dyrene ses mest i dæmpet lys og ved fodring.

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Alderen ved kønsmodenhed er ikke dokumenteret for *Tribolonotus pseudoponceleti*; hos *Tribolonotus gracilis* går der omkring 3-4 år. Hunnerne kan yngle fra en kropslængde på omkring 44 mm fra snude til kloak, og drægtige hunner måler 44-58 mm. Kønnene kendes på porerne under fødderne: voksne hanner har 2-4 porer i en bue forrest på håndfladen og 3-10 porer i to rækker under bagfoden. Hunner har aldrig porer i håndfladen, og kun nogle har porer under bagfoden, og så færre og mindre tydelige. Begge køn har et par kirtler på bugen, lidt mindre hos hunnen.

PARRING

Parringen er ikke dokumenteret for arten. Da han og hun i naturen lever sammen under samme stamme, kan et sundt voksent par blive sammen hele året. Hos slægtningene følger ynglesæsonen regntiden og kan sættes i gang ved at hæve luftfugtigheden til 85-90 % med hyppig forstøvning og holde temperaturen på 23-27 °C. Parret deler ofte skjul og forsvarer reden.

ÆGLÆGNING OG KULD

Arten er æglæggende, og hunnen lægger kun ét aflangt æg med læderagtig skal ad gangen. Kun den højre æggeleder fungerer, og et nyt æg kan modnes, kort før eller lige efter at det forrige er lagt. Antallet af æg pr. år er ikke dokumenteret; hos *Tribolonotus gracilis* lægges op til seks æg i løbet af en ynglesæson med omkring seks ugers mellemrum. Tilbyd en rede af let fugtig tørvemos og muldjord i en fordybning under et skjul, dækket med korkbark.

INKUBATION

Inkubationstiden er ikke dokumenteret for arten. Fosteret er næppe begyndt at udvikle sig, når ægget lægges, og hos *Tribolonotus gracilis* klækker det efter 65-85 dage ved 23-27 °C. Ægget klækker bedst i en rugemaskine, halvt nedgravet i fugtig tørvemos i en let ventileret beholder, uden at blive vendt. Mosset skal være fugtigt, men ikke drivvådt, og vand tilsættes kun mosset, aldrig ægget.

OPDRÆT AF UNGER

Opdrættet er ikke beskrevet for arten. Hos slægtningene kan ungerne opdrættes i et lille terrarie med fugtigt køkkenrulle eller mos, en kokosskal som skjul og en lav vandskål. De fodres hver dag med meget små fårekyllinger og andre levende byttedyr, drysset med kalk og D3-vitamin ved hver anden fodring.

Sundhed og typiske fejl

Der findes ingen oplysninger om sygdomme hos *Tribolonotus pseudoponceleti*. Følgende er de typiske problemer hos slægten:

- Parasitter hos nyindkøbte, vildfangne dyr. Hold nye dyr i karantæne enkeltvis, og få en afføringsprøve undersøgt af en dyrlæge hurtigst muligt.
- Bakterieinfektioner, især hos vildfangne dyr efter transport og kulde.

- Udtørring. Matte øjne og slap krop er tegn på sygdom eller for lidt fugt.
- Knoglesvind ved for lidt kalk og D3-vitamin.
- Tabt hale ved forskrækkelse eller håndtering.

Vildfangne dyr i slægten kan dø pludseligt, også efter flere år i fangenskab. Et sundt dyr er årvågent, har klare, blanke øjne og ingen sår eller misdannelser. Søg dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret taber sig, ikke æder eller ligger sløvt hen.

Læs mere: Karantæne og hygiejne Læs mere: Køb af dyr: opdræt, vildfang og transport

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.